Ч. 3?6 (14.233). Львів, понеділок 16. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Р. LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 14?.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочна Академія
в 70-ліття Високопреосвященного Митрополита Шептицького.

Величня постать найбільшого українця сучасности Високопреосвященного Митрополита Андрея приковує до себе увагу в першу чергу української молоді та заставляє її вчитись, що значить бути великим та який шлях до того. В цьому і головний змисл святочної Академії, що її влаштувала українська молодь Льва-города в неділю 15. грудня ц. р. в салі театру „Ріжнородностей", щоб виявити глибоку пошану та щиру любов для Достойної особи Ювилята. Це провідна думка вступного слова, що його виголосив з чуттям ред. В. Глібовицький. На програму склались виступи хору т-ва „Бандурист", який під вмілою рукою диригента О. Плешкевича відспівав два тяжкі, але одночасно прегарні псальми: „Восплойте Господеви" — Д. Бортнянського і „Господи, Боже мой" — И. Лірина. Рясні оплески були нагородою за вдатне виконання обох псальмів. З черги п. Р. Гумінілович відспівала дві пісні: „Благословлю вас" — Чайковського та „Колисанку" — Марії Вігент при акомпаніяменті Ірини Старосольської. При появі солістки на естраді та після виконання сольоспівів довго невмовкали рясні оплески. Одначе найсильніше враження залишив м-р Ю. Ґеник-Березовський, який з питомим собі відчуттям рецитував поему Б. Лепкого „В храмі св. Юра". Гураганові оплески так довго тривали, що Ґеник-Березовський продеклямував ще „Правник у Таковій" — Ю. Федьковича. На закінчення хор українських студентів-богословів відспівав під проводом Якубяка нову композицію Б. Кудрика: „Хваліть, діти, Господа!". На академії бачили ми Преосвященного Кир Івана, ректора Богословської Академії о. мітрата д-ра Й. Сліпого, о. кан. О. Ковальського, професора львівського університету д-ра Леона Гальбана, ігумена оо. Василіян Чепіля та протоігумена Градюка, посла В. Кузьмовича та декілька професорів Богословської Академії і видніших громадян. Тому не диво, що багато місць світило пусткою. Зрештою публику творила молодь. А дуже шкода, бо академія пройшла з поважним моральним успіхом.

Невдала змова на життя президента Естонії.

РИҐА, ПАТ. Лотиська Тел. Аґ. подає з Таліна подробиці слідства невдалого замаху на президента Естонії. Змовники хотіли не лише арештувати членів уряду і перевести ревізію по хатах ріжних вищих урядовців і осіб із урядових кол, а навіть хотіли вбити президента держави Петса та ген. Ляйдонера. Вкінці рішилися держати їх як закладників. Слідство виявило далі, що плянували повалити владу при помочі спеціяльного нац. комітету, до якого входило 16 осіб, м. ін. ген. Ляркс, адв. Сірк і полк. Сеймак, які хотіли прийти до влади з диктаторськими правами.

РИҐА, ПАТ. Із Гельсінґфорсу повідомляють, що фінляндська поліція перевела ревізію в хатах естонських політичних еміґрантів, адв. Сірка й адв. Тельґа. Найшли в них багато грошей, а саме в Сірка 20 тис. фінл. марок, у Тельґа 40 тис. естонських корон.

Важні наради анґлійського уряду.

Премієр Болдуін вернувся з Чекерс до Льондону та мав довшу розмову з Іденом, опісля з канцл. Невілем Чемберленом. Міністра Саймона візвали телефонічно, який грав гольфа за Льондоном, щоб негайно явився в м-стві закордонних справ. Мін. Саймон мав довшу нараду з Іденом. Подробиці наради держать у тайні.

Американський лікар згинув від італ. бомби.

АДІС АБЕБА, ПАТ. Д-р Гокмен із американського Червоного Хреста згинув у Даґабурі, натрапивши на італійську бомбу, яка передтим не вибухла, а була зарита в піску. Д-р Вілієм Гокмен був в Абісинії від двох літ управителем американського шпиталю в Адіс Абебі. Зорґанізував санітарну місію в Оґадені. Був дуже популярний в цілій Абісинії.

У Каірі й далі непевне положення.

КАІРО, ПАТ. У звязку із заворушеннями, підчас яких юрба напала на кінного англійського курієра, резидент Вел. Британії в Каірі звернувся до египетського премієра з домаганням зорґанізувати охорону британських вояків і всіх европейців. Британські вояки дістали приказ не виходити з касарень і бараків. Провідник египетських націоналістів Нагас Паша видав приказ, яким взиває студентів до спокою та до припинення демонстрацій, тому, що Египет осягнув мету національного руху.

В усьому місті всеж таки непевне положення.

Свідома історіографічна помилка.
Цікаве засідання румунської Академії Наук.

При кінці минулого місяця ц. р. відбулося засідання історичного відділу Рум. Академії Наук, на якому проф. Ольгерд Ґурка відчитав цікавий реферат про „Обчислення військових сил в історії Полудневого Сходу Европи (ст. XV—XVIII)".

Проф. Ґурка зачав свій виклад твердженням, що в польській історії, так як в історії інших народів, є багато „свідомих помилок" щодо обчислення складу військових частин. Цікавить нас передусім один примір, взятий із нашого минулого. Референт згадав про бій під Збаражем, де стрінулись українські та польські війська. Тодішні польські джерела оцінили число українського війська навіть на 500.000 вояків, а польське військо на 15.000 вояків. Таке одностороннє обчислення не було для старих істориків рідкістю. Вони числили аж 50.000 татарських їздців з Буджаку (степова смуга в полудневій Басарабії), які прибули з допомогою українським козакам.

Ані козаки не виступили на поле бою в числі 500.000, ні татари в числі 60.000. Правдоподібне число цих союзників було: 50.00 козаків та 5.000 татарської кінноти (бо в цілім „Буджаку" татарське населення не виносило більше як 30.000 душ).

Проф. Ґурко прибув до Букарешту, щоб продовжити свої студії матеріялів до „Історії Східної Европи".

На викладі були м. ін. присутні польський посол Арцішевський та колишній ректор рум. унів. проф. Йорга.

Що перемогло крізу у Франції?

Львів, 15 грудня 1935.

Вістки, що приходять із Франції, дають дуже часто привід до телеграм із сензаційними наголовками. Співробітники часописів, що дістають готові тексти з телеграфічних агенцій, мають повну підставу надписувати над ними такі сильні слова, що пахнуть революцією. Політичні пристрасти у Франції вибухають так несподівано і з таким завзяттям, що коли міряти їх температурою політичної атмосфери наших країв, маємо враження передсмертної гарячки.

І коли після кількатижневої метушні, в якій не бракувало навіть вуличних заворушень, нараз приходить звістка, що французький парлямент подолав крізу, погодивши найкрайніші крила опозиції, починаємо недовіряти звісткам і цим останнім і попереднім. Іще недавно чули ми, як виглядає ця політика: — паде франк, облігації обезцінюються, Франція тратить на своїх впливах у міжнародній політиці, які перспективи? Одні радили передати провід „залізній руці" фашистів, інші повторяли ту саму пісеньку з іншими словами, коли вірили, що большевики на французькому ґрунті зможуть показати ще кращі суспільні реформи, як на московськім.

Уряд Лявала висів на волоску. У нас уявляли собі так долю Франції. Тимчасом парлямектарна дебата у Парижі нагадувала якнайкраще нааранжовану театральну виставу, хоч усе в ній було імпровізоване і бій відбувся правдивий. Комуністи і соціялісти йшли проти Лявала, що боронив інтересів середньої кляси населення Франції — тверезого, ощадного, дуже консервативного. Та коли у палких, майже театральних у свому патосі, дебатах прийшов момент, що посли побачили перед собою справжню можливість — громадянської війни, настрої і ввесь фронт відразу змінились. Уряд дістав більшість голосів і признане довіря.

Ішло про те, щоб змінити становище Франції в середині і назверх. У цьому пункті партійні ріжниці відійшли на другий плян перед розумінням загального патріотизму. Найзавзятіші революціонери трохи притихли, коли мали перед собою перспективу боротьби за орґанізацію держави на вулицях, на барикадах. І це все відбулося у часі, коли уряд Лявала мав проти себе всі ліві партії у внутрішній політиці, коли його відношення до англійської та совітської політики було не найкраще, коли взаємини з Німеччиною залишились зовсім невиладнані.

Як розуміти цю несподівану розвязку?

У даному випадку, як нераз це вже бувало, дійшло до зудару двох головних сил, які промовляли до совісти пересічних громадян. З одного боку йшло про всі ті демократичні права, які запевнюють громадянам свободу, з другого — про ощаджені гроші, на які кожний француз працює від перших літ зрілости, щоб мати спокійну старість і капітал для своїх дітей. Коли французи рівняють свою демократичну свободу з тими обмеженнями, які існують нині в державах з диктаторською владою, вони розуміють її ціну. Свобода одиниці, свобода преси та зборів, повна свобода критики уряду та урядовців, непорушні права приватного життя — все це здобутки вікового розвитку народів, для якого…

„свобода" не була ніколи пустою фразою або експериментом очайдушних фанатиків.

Як довго французи не бачать перед собою кандидата на Наполеона, дійсно геніяльної людини, що зміцнила б державу морально та матеріяльно, воліють вони демократичний, хоч і захитаний, лад з усіма своїми вольностями, ніж мрячні гасла і непевні обіцянки пересічних проводирів сліпої маси. Тексамо консервативні у своїй пошані до перевірених форм суспільного ладу є французи там, де вони боронять цін на буденні потреби і своїх фінансів. У цій ділянці лякаються вони не тільки землетрусів, але й усяких сміливіших реформ. Спадок валюти або паперів на біржі — це для них певніша міра поганого стану політики, ніж передовиці у щоденниках, що залякують громадянина всякими дальшими небезпеками.

З недавньої французької кризи вийшов переможцем звичайний здоровий розум пересічного громадянина.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДОКІНЧЕННЯ ЗІЗНАНЬ НАЧАЛЬНИКА ВИДІЛУ БЕЗПЕКИ З РОЗПРАВИ 14. Ц. М.

ПРАЦЯ Й МЕТА УВО Й ОУН.

Для більшого законспірування брошура появилася під 5-ма фальшивими наголовками: Руханка і її вплив для здоровля людини, Сільське господарство, Квадратура кола і інші проблеми вищої математики, Домашній лікар, Перший порадник у наглих випадках, Електрифікація і трактори у сільському господарстві. Крім цього були там статті про газову боротьбу, невидну зброю і т. п. На спеціяльну увагу заслуговують вказівки про тактику слідства, яку треба пристосовувати, щоби не дати себе здеконспірувати, коли арештований винен, хай спокійно жде на розправу, на якій одержить адвокатську поміч. Зі зізнаннями не треба спішитися ані перед поліцією, ані у слідчого судді, не порозумівшись заздалегідь з обороною. Все ще буде час признатися на судовій розправі, коли вже в руці має акт обвинувачення, та після довгої надуми і наради з оборонцями. Вкінці заслуговує на увагу стаття про відношення до розправ УВО, в якій сказано, що розправи це найліпша трибуна для виголошування революційних гасел та що при помочі преси можна зорганізувати відповідну пропаганду серед широких кол і так підкреслити своє вороже відношення перед всіми державами. Такі виступи укладають пляново і обраховані вони на ефект серед українського громадянства.

УВО, як конспіраційна організація, старається заволодіти легальними організаціями із середини, так створити для себе вигідний терен революційної діяльности, а рівночасно утруднити владі безпеки встрявати до праці даної легальної організації. Крім цього основи конспірації вимагають, щоб члени УВО знали лише свого команданта, а дальші орг. нитки повинні їм бути невідомі. Вербують членів як найобережніше і потайки. Після виконання вчинку, члени стараються затерти сліди, та при помочі штучного алібі відвернути від себе підозріння. Для більшої конспірації члени боївки, головнож особи, що займають видніші становища в організації, вживають нераз і по кілька псевдонімів та умовлених знаків для порозуміння.

УВО прикладає велику вагу до боев. вишколення та творення кадр. Ці кадри це орг. мережа із усіми боївками, які працюють на терені Польщі. Завданням боївок у нормальному часі є виконувати експропріяції, індивідуальний терор та саботажно-диверзійну акцію. На випадок мобілізації або збройного конфлікту мають нищити внутрішню силу польської армії, обекти важні для оборони держави, нападати на магазини, нищити комунікаційні шляхи. Крім цього боївок вживають до виконування терористичних і саботажних актів. До вишколювання членів служить низка статтей у „Сурмі". Одна з них накликує новобранців українців, як складатимуть військову присягу, щоби в душі присягали, що будуть боротися за волю України та що зброї й одностроїв вживатимуть проти польської держави, а кріс звернуть проти польських старшин. Статті зневали піддержувати в інтересі УВО серед неукраїнських відділів війська пропаганду комунізму, анархізму, толстоїзму, пацифізму і т. п., щоб ослабити внутрішну силу і боєву вартість польської держави. Щодо військових курсів і таборів, то УВО організувала їх у краю і за кордоном. Крім того УВО поручало вже підчас військової служби в польському війську докладно обзнайомлюватися зі зброєю.

Незалежно від того вишколювання членів на інструкторів, управа тих курсів була в руках Ярого, Сушка і генерала Курмановича.

З військовими справами вяжеться тісно військова розвідка, словом акція ОУН у відношенню до польської армії має виключно деструктивний характер. Говорить про це зміст відозви, приготованої на випадок війни до німецьких, білоруських і литовських вояків у польській армії із зазивом до боротьби проти Польщі.

УВО вела теж сильну пропаганду в краю, на еміграції і серед закордонних держав, в яких старалася витворити як найбільш ворожі протипольські настрої. Якщо йде про еміграцію, головнож американську, то спершу УВО натрапляла на велику рівнодушність українського громадянства в Америці. Зате в краю старалася УВО пропагувати свої цілі. Відділ пропаганди видав 1929 р. брошуру, в якій сказано, що УВО, яка працює на всіх українських землях вважає своїм обовязком приготовити вже тепер вибух проти польського окупанта.

Дальшим виявом революційної акції, мали бути замахи, терористичні акти та саботажі. Політичні атентати мали на меті перешкодити в назріванні позитивних поглядів серед українського громадянства. УВО старалося витворити переполох на окраїнах серед польського населення та серед влади безпеки, а до своїх земляків пристосовували такі виступи, щоб усіх, які виступають проти їх змагань, кидати собі під ноги.

Коли йде про фінансові джерела УВО, то першим таким джерелом є датки членів і симпатиків та збірки на т. зв. „боевий фонд", пресовий фонд і фонд для політичних вязнів. Другим джерелом були гроші з експропріяційних нападів та вимушування гроша від посторонніх осіб, напади на державні каси, комунальні каси, почтові уряди та приватні фінансові інституції. Крім цього УВО діставала досить поважні датки від еміграції в Америці, також субвенції, що їх давали закордонні держави як гратифікації за інформації про Польщу з кожної ділянки або на підсилення революційного руху УВО, як організації ворожої до польської держави. Треба ствердити, що деякі закордонні держави дуже підтримували акцію УВО, толеруючи друк і публікацію багатьох видавництв та дозволюючи відбувати конференції і зїзди відомих представників революційного руху та врешті дозволюючи перебувати на своїм терені замаховцям, що ховались перед справедливістю. Ці держави давали теж пашпорти на фальшиві назвища.

Офіційним органом УВО є „Сурма", що виходить нелегально й яку конспіративно видають у Ковні. На чолі видавництва стоїть Осип Ревюк, колишній сотник української армії, редакційний персонал від кількох років перебував у Чехословаччині. Провід над тим ансамблем мав Вол. Мартинець, найбільш довірена людина Коновальця.

Пізніше св. Жиборський обговорює саму ОУН. Націоналістичний рух зачинається менш більш від 1923 р. ОУН формально повстала на українськім конгресі у Відні від 23 січня до 3 лютого 1929. Націоналістичний рух поширюється серед т. зв. української національної молоді, що в 1925 р. організаційною сіткою покриває Львів і Галичину. Крім цієї організації істнувала організація українських наддніпрянців, що ставила свою програму на ширшій платформі, значить на платформі т. зв. Соборної Української Держави.

12 листопада 1925 р. відбувається зїзд трьох організацій, а саме організації Українського Національного Обєднання, Союзу Українських Фашистів та Союзу Визволення України. Ці три організації ухвалили зміну своєї назви та виступили під назвою Легії Українських Націоналістів.

КОНСОЛІДАЦІЯ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ.

Ця організація виявила велику ініціятиву у консолідації націоналістичного революційного руху. Виринає думка створити загальне українське політично-національне обєднання. Недостача розуміння і загуміпковість паралізує ініціятиву. Легія українських націоналістів не зражується цією невдачою, переговорює на переломі 1926-27. р. з націоналістами з Галичини з групи національної молоді і вкінці доводить до зорганізування союзу під назвою: Союз Організації Українських Націоналістів. У цій організації виринає думка скликати в найближчому часі конгрес українських націоналістів. Ініціятива легії українських націоналістів звернула увагу Коновальця й УВО. Страх, що нова організація може зіпхнути УВО наказує відповідну тактику. Коновалець взяв цілу справу у свої руки. Підчас неприсутности провідника Легії Кожевникова Коновалець скликує нараду, на якій передають провід дальшої акції Коновальцеві.

Опісля відбувається друга офіційна конференція 2. листопада 1927. р. у Берліні, на якій рішають створити організацію українських націоналістів. Створено т. зв. Тимчасовий Провід, у склад якого увійшли: полк. Коновалець, Володимир Мартинець, Андрієвський та інж. Сціборський. Одно місце залишено для представника бази. Таким чином полк. Коновалець запевнив собі більшість у тимчасовім проводі ОУН. Офіційною ознакою істнування ОУН було видання першого числа „Розбудови Нації" в дні 1. січня 1928. р.

Вкінці доходить до конгресу українських націоналістів, який відбувся в днях: 27. січня— 3. лютого 1929. р. у Відні. Вступні праці переведено в Празі, де не робили більших труднощів організації, або у Берліні. На конгресі було 30 членів. Були це покликані, а не вибрані делегати. На зїзді виголошено 39 рефератів, які виголосили здебільша наддніпрянці. По нарадах вибрано Провід ОУН під проводом Коновальця. Цілий тягар праці організації опинився у руках двох людей полк. Евгена Коновальця і Володимира Мартинця, як секретаря і пропагандового референта. Головним гаслом є: незалежна, обєднана, національна українська держава. Революційна диктатура, яка прийде по революції, забезпечить на час боротьби майбутню українську державу.

СХЕМА ОУН.

Згідно з постановами конгресу структура ОУН виглядає так: територію України поділено на 10 країв, територію за кордоном на 10 теренів. Край ділиться на округи, ці на відділи, в яких істнують гуртки „доросту" і „юнацтва". У проводі стоїть провідник з відповідною кількістю референтів. Законодатним органом є конгрес українських націоналістів, який відбувається що 2 роки. У проводі країв стоять провідники, яких призначує провід ОУН. Окружних секретарів згодом заступили окружні команданти. Створенням ОУН не зліквідовано УВО. На конференції у Празі Коновалець заявив, що УВО не буде ліквідувати. Виринає питання, як наладнались взаємини між цими обома організаціями, себто між ОУН та УВО. Здавалось би, що побіч себе істнують дві організації з окремими цілями. В дійсности між обома організаціями нема найменшої ріжниці, є тільки поділ праці. Зрештою ОУН та УВО залишаються під проводом полк. Коновальця. ОУН мала поширювати ідеольогію, УВО мала боевий і військовий референт. Коновалець використав ОУН як прибудівку УВО. В Галичині істнувало УВО ще довгий час. Щойно по 1932 р. приймається назва ОУН і під цією назвою виступає революційний рух у Галичині. Одначе тоді дійшло до суперечок в організації. Оконечно вирішено цю справу на нараді у Празі, що відбулася у днях 25—30. липня 1930 р. На цій нараді узгіднено поділ органів ОУН. Свідок подає зміст цього рішення, про яке згадував уже акт обвинувачення.

На конференції в червні 1932 ухвалили, що розбудова орг. мережі і референтур буде відбуватися згідно з постановами, які ухвалили на т. зв. віденській конференції 1932. „Сурма" згадуючи цю конференцію, не подає назви ОУН, а виразно говорить про членів УВО. Крім того в краю відношення обох організацій управильнили на основі проекту статуту та орг. начерку боевих відділів, який затвердила ОУН, а саме тому, що керманич екзекутиви відповідає за всю діяльність у краю, на терені краю підпорядковується йому командантів відділів. Без згоди краевого команданта ніякий відділ не може починати ніякої акції, а тільки на основі постанови і порозуміння з головним комендантом, краєвим керманичем та комендантом боевого відділу. Коли в краю дійсно повязали так ОУН з УВО, то закордоном відбувається менше більше те саме, бо одна і друга організація є в одних руках і звязані по правді тільки чисто особисто

На празькій конференції у 1932 р. Коновалець заявив, що УВО є між ком революції та надає напрям цілому революційному рухові організації, обмежуючись до протипольських виступів. Виступи проти большевиків у пресі мають більше тактичний характер. Подібну акцію ведеться у Румунії і Чехословаччині.

МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТИ.

Дійсна організаційна праця ОУН починається в 1931 р. Галичина покрилась організаційною сіткою. Одначе тоді дійшло до фермету в низах з приводу творення нової організації побіч колишнього УВО. Непорозуміння тягнулися довший час і приневолили провід ОУН управильнити цю справу. Подрібно устійнено організаційну схему на зїзді у Празі в 1932 р. Тоді устійнено організацію краєвої екзекутиви ОУН. На чолі краєвої екзекутиви стоїть краєвий провідник, а побіч нього такі реферати: ідеольогічно-політичний, політично-тактичний, організаційний, пропагандовий, фінансовий, інформаційно-розвідчий, боєвий, військовий і звязку. Галичину і Волинь поділено на 7 військових округ. Одночасно підпорядковано УВО організації ОУН. На чолі стоїть провідник, в округах — окружні провідники, у повітах повітові провідники. Найменшою коміркою є гурток, де нема гуртка є мужі довіря. При краєвій екзекутиві повстає підреферентура для справ юнацтва. В 1933 р. ця підреферентура збільшує свою діяльність і крім молоді середніх шкіл втягає селян, ремісників і робітників. Якщо йде про методи діяльности ОУН, то вони не ріжняться від метод УВО, спираються на них самих основах і взаїмно доповнюються. Як українці мають ставитися до поляків про це говорить декальог українського націоналіста, який між іншим навчає: Поповниш найбільші проступки, якщо цього вимагатиме потреба. З ненавистю і підступом ставитимешся до ворогів твого народу". Щож торкається конспірації видано брошуру, подібну до брошури УВО, тільки дещо поширену. В ній говориться про спосіб складання зізнань. Зізнання мають мати пропагандивний характер і часто можуть бути фіктивні. Засадничо член не почувається ніколи до вини. На випадок присуду смерти член ОУН має приняти присуд спокійно.

З документів, які забрано в Сеника виходить, що організація покриває кошти оборони ОУН. На оборонців покликують людей, які мають довіря в організації. Згідно з вказівками підсудний та оборона мають виказувати, що підсудний не є членом організації і не причасний до справи. Організація подає тактику обороні. Підсудний мусить основно втаємничити оборонця так що до подробиць, як і характеру своєї діяльности в організації. Мала оборона подиктована конспіраційними оглядами. Оборона сама робить заходи, щоб доповнити деякі подробиці, якщо не може їх внеднати від членів організації. Характеристична є вказівка, що підчас організування комірок не можна вести ширшої акції на згаданім терені, бо репресія влади може перешкодити праці організації.

ВИКЛИКУВАННЯ РЕВОЛЮЦІЙНИХ НАСТРОЇВ.

ОУН кладе великий натиск на поширювання революційних гасел і підготову мас до революційної акції. Єдиною формою боротьби є національна революція. В тому напрямі ОУН веде цілу пропаганду. Спеціяльну увагу звертає організація на поширення цих гасел між селянством. Організаційний референт Проводу Українських Націоналістів видав спеціяльну брошуру п. н. „ОУН і селянство". ОУН підготовляє маси до революційного повстання, щоби в догідній хвилині вдарити з цілою силою на окупанта. Одним словом організація має піддержувати постійно революційні настрої між масами. З тією метою виконано напад на поштовий уряд у Городку.

ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНА І ПРОТИНІКОТИННА АКЦІЯ.

Окрему згадку слід присвятити акції проти монополів та протишкільній акції ОУН. Протимонополева акція звертається виключно проти скарбових інтересів держави. Метою цієї акції було відтягнути широкі українські маси від вживання алькогольних напитків, курення тютюну і т. д. Одначе вона не дала бажаних наслідків. Найбільше насилення протишкільної акції припадає на 1933. р. Вона знайшла відгомін у брошурі Мартинця, з якої свідок наводить обширні уступи. Не йде про утраквістичні школи, чи українські школи у Польщі, але про школи в Українській державі.

Опісля свідок оповідає про протижидівську акцію. На доказ наводить напад на жидівську фірманку в 1932. р. у Крушельниці, яку виконав Корчинський з кількома товаришами. Бюлетин ОУН відпекався від тієї акції.

Якщо йде про військові справи, то у 1933. р. повстав спеціяльний військовий штаб, до якого увійшли ген. Курманович, полк. Сушко, Р. Ярий і Федина. З ініціятиви цього штабу відбувся у Данцігу від 10. до 25. серпня 1933. р. курс для інструкторів військового вишколу ОУН на західно-українських землях. Викладало 8 лекторів, було 13 слухачів. Крім того військовий штаб ОУН підготовив радієвий курс у вересні 1933. р. у Берліні. Організація доручує користуватись радіофонією в організаційних справах.

Пізніше довший час говорить свідок про фінансові справи ОУН. Полк. Коновалець розділює квоти, як уважає. Всі члени на провідних становищах предкладають Коновальцеві за посередництвом Сеника подрібні розчислення, що сам не розчислюється. Головним фінансовим референтом УВО й ОУН є Еміліян Сеник. Андрій Федина в Данцігу диспонує квотами для бази, значить краю. Він є осередною точкою, за якого посередництвом приходять до краю і з краю всі фінансові засоби.

Опісля свідок широко говорив про буджет краєвої екзекутиви і грошеві вливи ОУН з Америки, про негативне відношення ОУН до церкви, яке проявилось у 1933. р. підчас свята: Українська Молодь Христові. Вкінці свідок просить, щоби трибунал відчитав дальші його зізнання зі слідства тому, що багато важних подробиць для справи нині вже не памятає. У відчитаних зізнаннях свідок згадує про поодиноких членів проводу ОУН.

В год. 4.45 пополудні суд відложив розправу до понеділка 10. год. рано. В понеділок св. Жиборський докінчить свої зізнання.

Справа амнестії.

Наради соймової правничої комісії.

У суботу йшли ввесь день наради соймової правничої комісії над проектом закону про амнестію. Реферував пос. Мадейський, який зазначив, що амнестійний закон видано на спогад уведення в життя нової конституції та що він скріпить безпосередні звязки громадянства з конституцією, а тим самим і почуття законности серед суспільности.

У генеральній дискусії промовляв пос. д-р Витвицький. Серед причин великої скількости проступків бесідник називає загальну крізу, систему правління та деякі приписи карного кодексу. Як член Української Парляментарної Репрезентації підкреслює, що від весни почалася нормалізація польсько-українських взаємин, та коби вона була успішна. Відтоді майже зникли ті почування, яких висловом були трагедії, а не злочини, як український саботаж часто несправедливо називають переворотовою роботою. Ми, українці з УПР, усе ці акти якнайгостріше осуджували, одначе все твердимо, що є причини вчинків, яких репресії не усунуть, що політичні проступки виростають дуже часто і з самої системи правління.

Після закінчення дискусії промовляв прокуратор Мілер, представник міністра справедливости. Він ствердив, що амнестія це акт ласки, прощення, яке не знає границь, одначе треба це прощення обмежувати здоровим розумом і оглядом на небезпеку одиниць і держави як цілости. Політичні вязні скористають із амнестії майже на 100 прц., амнестія не обійме щонайвище 20 осіб, із присудами понад 10 літ — 6 осіб. Це провідники, самі організаційні мотори, які, колиб вийшли на волю, не лише скоро вернулися би до вязниці, а ще приготовилиб пожежу, спричинилиб, що до вязниць пішлоб кілька тисяч осіб свідомо або несвідомо.

Вкінці посол Щепанський зголосив резолюцію, яка взиває уряд, щоб обняв відповідною амнестією інтернованих у концентраційних таборах.

Предсідник віцемаршал Подоський звернув увагу, що інтернованих у концентраційних таборах амнестійний закон не може торкнутися, бо вони не мають судових присудів. Пос. Щепанський у відповіді пояснив, що здає собі з того справу, тому не вносив поправки до амнестійного закону, а лише резолюцію, а відповідне стосування амнестії до інтернованих розуміє так, що уряд згідно з духом цього закону міг би пристосувати щось аналогічного у відношенню до інтернованих.

У голосуванні резолюцію відкинули. Над амнестійним законом радитиме пленум сойму у вівторок 17. грудня.

НАШІ ІМПРЕЗИ.

Святоандріївський Вечір

Т-ва опіки над дітьми й молоддю.

Т-во опіки над дітьми й молоддю у Львові, що під проводом свого голови, д-ра Н. Цимбалістого, веде жваву допомогову акцію найбіднішій дітворі та молоді, влаштувало у пятницю 13. ц. м. в салі Театру Ріжнородностей свій традиційний Андріївський Вечір, з якого дохід призначено на цілі Товариства.

Програма вечора, що притягнув на салю доволі багато публики, була дуже ріжноманітна, а виконавцями її були наші визначні сценічні сили, м. ін. п-і Кривіцька, Сабат-Свірська та Голіцинська і Хор Ревелерсів „Евгена". Почала вечір п-і Кривіцька, відспівуючи веселий „Андріївський вальс" Балтаровича та „Верву" Черняви-Ніжанковського. Потім п-і Сабат-Свірська відспівала „Вальса" Власта, а п-і Голіцинська „Циганські пісні". Другу частину вечора почала п-і Кривіцька мельодекламацією з „Акордів" Меріям-Лужницького, після чого слідував „Гавот" п-і Голіцинської, скеч А. Курдидика „Штука добути посаду" і вкінці виступ ревелерсів, що відспівали три пісні.

Вечір стояв під знаком веселости, але й слідно було щойно у другій частині, від цього, як п-і Голіцинська зявилась на сцені у криноліні і відспівала з вервою, збираючи заслужені оплески, „Гавота" та ще одну пісню. Скеч А. Курдидика дотепно зложений на сірі проблеми буднів, теж викликав щирий сміх, а найкращі в ньому були п. Ольський і п-і Свірська в ролі подружжя директорів. Про мельодекламацію п-і Кривіцької нічого й писати, бо покищо вона далі держить першенство в цій царині, а п-і Свірська теж відома широко співачка і свою точку вивела бездоганно. Ревелерси збирали, як завжди, гучні оплески.

Вечір дозволив забути публиці на кілька годин про сірі будні і всміхнутися щиро, а після того йшла забава з танками до ранку. Маємо враження, що матеріяльний успіх цілої імпрези був добрий. (Х.)

ДИВОГЛЯДИ.

КОТЕНЯ ПРИЧИНОЮ ПОЛІТИЧНОГО СКАНДАЛУ.

В цих днях у Парижі, як повідомляє Офінор, трапився цікавий факт: котеня викликало великий політичний заколот. Недавно в Парижі заснували російське Товариство під назвою „Вільна Трибуна", яке збирало біля себе головним чином т. зв. младоросів і яке улаштувало щотижневі виклади на політичні теми, після яких кожний міг дебатувати як хотів і про що хотів. На останньому засіданні „Трибуни" сам голова Товариства мав виклад про політичні напрямки на еміграції при численній авдиторії, яка збиралася йому опонувати. Нараз під столом президії зявилося котеня, яке зачало гратися його черевиком. Авдиторія зачала спочатку посміхатися, а затим голосно сміятися, чим промовець був спочатку здивований, згодом ображений. Але чим більше він гарячився та рухав під столом ногами, тим більше котенятко ловило його за черевики. Авдиторія вмирала із сміху. Нарешті промовець та президія почали лаяти збори, які забувши про котеня, начали їм так само відповідати. Ледве не дійшло до бійки. Збори розійшлися в напруженому настрої і кажуть, що через опозицію котеняти російська „Вільна Трибуна" припинила свою працю.

КАРТА НА ПРАВО ПОЛЮВАННЯ НА... МИШІ.

Офінор повідомляє за совітською пресою, що в СССР крім звичайних державних податків, кожне місто і навіть село має право накладати спеціяльні податки, які мають на меті поправити більше фінанси адміністраторів, ніж міської громади. У деяких місцях населення мусить платити податки за хрести на могилках, за право мати грубу в кухні, за право тримати в себе лед і навіть за право тримати кота, який з цієї нагоди зараховується до худоби. Але рекорд безсумнівно належить камянецькому совітові, який виставив окремі карти на право полювати на... миші. Совіт цей, бажаючи додержатись комуністичних гасел, заборонив громадянам нищити миші індивідуально і зобовязав усякого, хтоб хотів очистити свою оселю від цих шкідливих гризунів, звертатися до урядів, які мають присилати відповідних фахівців. Коли громадянин хоче боротися власними силами з мишами, то мусить викупити відповідну карту за 5 рублів.

НОВИНКИ.

— **Загальні Збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка.** Дня 15 ц. м. в год. 11-ій відбулися в салі „Бесіди" зв. Заг. Збори Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка, при більшій ніж звичайно фреквенції членів. Зборам проводив голова Т-ва Роман Купчинський, секретарював М. Топольницький. Звіт з діяльности Ради за останній діловий рік зложили голова і члени Ради. Дискусія над звітами, а зокрема над уже зреалізованими і свіжо висуненими проектами діяльности Т-ва була дуже оживлена. Впало чимало цікавих думок у справі суспільного становища українських робітників пера та їхнього матеріяльного забезпечення. Промовці підчеркували успішну діяльність дотеперішньої Управи Т-ва і загальний його вдоволяючий стан, а зокрема приріст числа членів та упорядкування фінансових справ. На внесок Контр. Комісії Збори одноголосно ухвалили Раді абсолюторію. На внесок п. Константини Малицької Збори, маючи на увазі досьогочасну додатну працю Проводу Т-ва, вибрали через акламацію голову та всі органи Т-ва у дотеперішньому незміненому складі. Точний звіт про Збори появиться на стовпцях нашого часопису в одному з чергових чисел.

— **Алькоголізм у середніх школах.** Міністерство освіти рішило розпочати пропаґандову акцію в середніх школах у звязку зі зростом алькоголізму. З цією метою в днях від 1—8 лютого відбудеться тиждень боротьби з алькоголізмом, зорганізований товариствами абстинентів.

— **Подарували 10 міліонів залеглих податків.** У звязку з президентським декретом про знижку комірного міністерство скарбу віднисло, як відомо залеглі податки з процентами проволоки власникам одно- і двокімнатних мешкань, причому кухню вважається також кімнатою. Наслідком того державний скарб стратить коло 10 міліонів зол., які і так були пропащі, бо з льокаторів цих мешкань, людей переважно бідних, годі було їх стягнути.

— **Віче проти протижидівських ексцесів.** З ініціятиви міжорганізаційного комітету робітничої молоді відбулося в будинку Скарбка у Львові віче, на якому протестували проти антисемітизму. Віче отворив член ППС. Гадух, який перестерігав перед плямленням прапору польської поступової думки, на якому виписане гасло: за нашу й вашу волю. Після вибору президії, до якої ввійшли професор львівської політехніки Шимкевич, радний Скаляк і ред. Пелехатий, головний реферат про робітничу клясу й антисемітизм виголосив ред. Скаляк. Ред. Пелехатий сказав, що „Бей жідов — спасай Расею", це відоме гасло та нема ріжниці між Миколою II. і Гітлером. Також серед українського громадянства є в руху сили, яких метою відвернути увагу українських мас від причин кризи й нужди та підюджування проти жидівської агітації. Так як усюди так теж український антисемітизм відбивається лише на найбідніших жидах. Бо всеж це нищать протижидівські експозитури ОУН, як не найнещасливіших крамарів і нуждарів на селі чи по містечках. Вкінці промовляв проф. Шимкевич, який сказав, що прийшов на збори щоб як людина науки запротестувати проти варварств антисемітизму, бо вже не лише вулиці міста, а також шкільні лавки окровавлені. Для людей науки місце серед людей праці, які борються за свободу науки. Після того ухвалено резолюції.

— **Криваві демонстрації у Львові.** У неділю скликав міжорганізаційний комітет робітничої молоді збори у будинку Скарбка у Львові, щоб запротестувати проти антисемітизму та фактів, що у звязку з цим мали місце останніми часами. Передполуднем прийшло до вуличних ексцесів, тому що ендецька боївка хотіла розбити ті збори. Поліція відбила наступи на будинок Скарбка. При цьому били жидів палицями й іншими предметами. До бійок приходило в ріжних місцях міста, на вул. Леґіонів, Марійській площі, Академічній вул., Кохановського, Коперника й ін. Ратункова стація перевязала 15 ранених жидів. У жидівському шпиталі є ранений в плечі ножами гімн. матурист 22-літній Йос. Ханелес. Кільканадцятьох демонстрантів поліція арештувала біля театру за те, що підносили ріжні оклики. Після списання протоколів частину придержаних випустили на волю. Між арештованими є 15 студентів політехніки.

— **Малолітні злодії.** 18. листопада й 2. грудня невідомі злодії обікрали виставу торговлі зброєю Л. Беньковського при вул. Академічній ч. 3 у Львові. Забрали ріжних річей на яких 400 зол. Обікрали крамницю так, що видісталися понад шильд, усунули там перегороду з дикти й опісля на виставу. Щойно тепер поліційне слідство ствердило, що ці злодії це 12-літній Юрій Бойко і його 14-літній брат Альфред з Тернополя, де їх мама є прачкою. Приїхали оба до Львова й тут найчастіше на Академічній площі простягали руку за милостинею, крали, що попало, а ночували по сходах і з вулках. Крадені річи продавали пасерам. Молодшого злодійчука поліція відшупасувала до Тернополя під нагляд матері, старшого відставлять до поправчого заведення в Перевільниці біля Добромиля.

— **Львівська хроніка.** У домі при вул. Замойського 7 в хаті сторожихи Анни Фельштинської вдушив хтось рушником 27-літню Катерину Веселу. Після того вбивник перешукав хату, одначе нічого не взяв. — При вул. Кубасевича ч. 3 повісився 18-літній Степан Лащицький з Мокротина, що приїхав до свого брата Івана лікуватися з нервового розстрою. — До хати Кляри Мунд при вул. Ст. Окшеї прийшла якась жінка з дитиною та впросилася на нічліг. Дитину оставила, а сама втікла. — На вул. Личаківській трамвай потрутив і поранив 60-літнього Майзеля Лякса. Забрали його до шпиталю. — При вул. Тарновського 104 Єл. Клосовська напилася оцтової есенції. Відвезли її до шпиталю. — До Львівської Торг. Каси при вул. Рейтана 5 вломилися злодії та вкрали машину до писання.

— **На досмертну вязницю** засудив окружний суд у Луцьку Миколу Павлюка і Павла Мартинюка, що вбили польського осадника Станислава Собвіча в кольонії Оджжари пов. Ковель.

— **Епільоґ бойкотового терору.** У процесі проти членів польської людової партії, що пробувала припинити доставу харчів зі сіл до Калуша, запав присуд, яким засуджено Станислава Нерадку на 1 рік безоглядної вязниці. В мотивах прийнято докази на вину Нерадка, що підбурював селян до нападу на двох постерунковых.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок 6. XII. год. 8. веч. Академія у честь Падеревського.

Вівторок, 17. XII. Вистава сирітської родини.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 16. XII. нечинний.

Вівторок, 17. XII. год. 8. веч. Аб. 7 „Івась із місяця".

Кіна.

АДРІЯ: „Американські пачкарі", „Забава".
АПОЛЬО: „Кохай тільки мене".
АТЛЯНТИК „Нічні метелики".
ВАНДА: „Велика подія", „Скінчена пісня".
ҐРАЖИНА: „Петрусь" з Франціскою Ґаль.
КАСІНО: „Його Величність шофер".
КОЛІСЕЙ: „Я тобі довіряла", ревія „Публика має голос".
КОПЕРНИК: „Ільонка" з Франціскою Ґаль.
МАРУСЕНЬКА: „Буря над Андами".
МІРАЖ: „Катюша" і Ревія маріонеток.
МУЗА: „Ідемо до щастя".
ПАКС: „Оборона Ченстохови".
ПАЛЯС: „Чотири і 1/2 мушкетерів.
ПАН: „Чоловіки до вибору", „Щастя на вулиці".
РАЙ: „Нові люди" (совітська фільма).
СОНЦЕ: „Щойно вчора" та ревія „Поминки на Богданівці".
СВІТ: „Циганські мельодії".
СТИЛЕВЕ: „Її шампанська ніч" і ревія „Обтиначки".
ТЕНЧА (вул. Личаківська 7): „Малий полковник" із Шерлі Темпль.
ТОН: „Хрестоносні походи" Сесіля Б. Міля.
УТІХА: „Цілунок засудженого" та ревія.
ХИМЕРА: „Цирк Барнума".

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Закордонне радіо.

Понеділок, 16. грудня 1935.

Відень (506,8) 16.05 Солісти — музика, спів. 20.30 Співочий ресітал (Лефель бас), 21.00 Веселі мельодії вок. квартету й інструм. 22.10 Кінцеві твори (музика, спів), **Братислава** (298,8) 17.15 Форт. твори, 19.30 „Ворог музики" оп. Жене, 20.45 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470.2) 12.35 Концерт, 17.40 Нар. пісні, 21.30 Тріо ґ-моль Двожака, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 18.30 Концерт, 21.00 Дні пантери, оп. Лясоанкара, 21.45 Камер. музика, **Білгород** (437.3) 12.00 Танк. музика. 16.30 Форт. ресітал, Банеса й Герасименка, 20.00 Опера, **Берлін** (356,7) 11.15 Вес. мельодії, 18.50 Форт. ресітал, 22.40 Концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт, 18.00 Солісти, 22.10 Багато кохання та мало грошей, веселі діяльоги, 21.00 Австрійські пісні на хор, **Ляйпціґ** (383,8) 17.00 Концерт, 22.30 Концерт скандинавської музики, **Мінхен** (405.4) 10.10 Смичк. квартет, 17.00 Орх. концерт, 20.10 Марші й танки, **Будапешт** (549,5) 16.00 „Фіделіо" оп. Бетовена, 19.30 Танк. музика, 22.15 Форт. ресітал, **Мілано** (221.3) 11.30 Легка музика, 20.50 Балетова музика, **Рим** (420,8) 13.15 Розривковий концерт, 20.50 „Фіор ді Нее" оп. Бланка.

Вівторок, 17. грудня 1935.

Відень (506,8) 14.00 Спів, 15.20 Авдиція для дітей, 17.25 Солісти — муз., спів. 20.05 Нім. нар. мельодії, 20.45 Граючий Відень — попурі, 22.10 Віольончелевий ресітал Гаспаре Касадо, **Братислава** (298,8) 17.50 Давні мадярські пісні, 21.15 Російські та циганські романси, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 17.20 Французькі пісні, 18.20 Пісні романтичної доби, 19.30 Фр. музика, 20.20 Шубертова фантазія ц-моль на скр. і форт., 21.15 Веберові твори, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 18.30 Концерт симф. музики, 21.45 Вечір пісенькарів, **Білгород** (437,3) 12.00 16.20, 19.50 Концерт, **Берлін** (356,7) 9.45 Весела всячина, 14.15 Оперетові мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00, 19.00 Музика, 21.15 Оперетові мельодії, **Ляйпціґ** (382.2) 12.00 Концерт, 16.00 Релігійні пісні, 19.00, Нар. мельодії, 21.15 Весела надренська авдиція зі співом і музикою, **Мінхен** (405.4) 16.10 Солісти, 17.00 Музика, спів, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сольо на цимбалах, 18.00 Орх. концерт, 19.45 Твори Г. Калаша й Б. Немета (спів, музика), 21.50 Камер. музика, **Мілано** (221,1) 11.30 Популярна музика, 20.50 Орг. концерт, 21.50 „Сір Олюф" оп. Лятести, **Рим** (420.8) 13.15 Розр. концерт, 20.50 Симф. концерт, 22.00 Неаполітанські мельодії.

Львівське радіо.

Понеділок, 16. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція 7.55 Трохи інформацій, 8.10 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник. 12.15 Безсмертні мельодії з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт. 15.20 Біржа, 15.30 Пісеньки в супр. форт., 16.00 Лекція фр. мови. 16.15 Концерт балалайок, 16.45 „Влом" скеч. 17.00 Жінка в боротьбі проти сухіт, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Спів ресітал, 17.45 Цьогорічні лавреати Нобля в царині фізики та медицини 17.55 Бетовен: Тріо оп. 63, 18.25 Про бабусю та кізоньку з гр. пл., 18.30 Скринька для дітей, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Сп. ресітал у супр. форт., 19.00 Прогулька у Пенінн, 19.20 Реклям. вони, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Воєнська авдиція, 20.00 Почтові голуби — трансмісія в голубника, 20.45 Веч. денник, 20.55 із суч. Польщі, 21.00 Концерт підгалянської музики, 21.30 Літер. вечір: Природа в творчості І. Каспровича, 22.00 Симф. концерт, 23.05. Танк. музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.